

Almannavarnir, skipulag og öryggi fólks

Hvaða áhrif hefur það á tryggingar mannvirkja sem byggð eru á náttúruhamfarasvæði.

Lög og skyldur Náttúruhamfaratryggingar Íslands.

Hulda Ragnheiður Árnadóttir, framkvæmdastjóri

Forsagan

1973 – Eldgos í Vestmannaeyjum

Viðlagsjóður stofnaður

Einar B. Pálsson 1973

Forsagan

1974 – Snjóflóðið í Neskaupsstað

Hlutverk Náttúruhamfaratryggingar Íslands

- Viðlagatrygging var stofnuð árið 1975
- Nafni stofnunarinnar var breytt árið 2018 í Náttúruhamfaratrygging Íslands
- Vátryggingafélag í 100% eigu íslenska ríkisins. Stofnað til að tryggja að samfélagið geti tekist á við afleiðingar alvarlegra náttúruhamfara með viðeigandi vátryggingum.

Atburðir sem váttryggt er fyrir

Jarðskjálftar

Eldgos

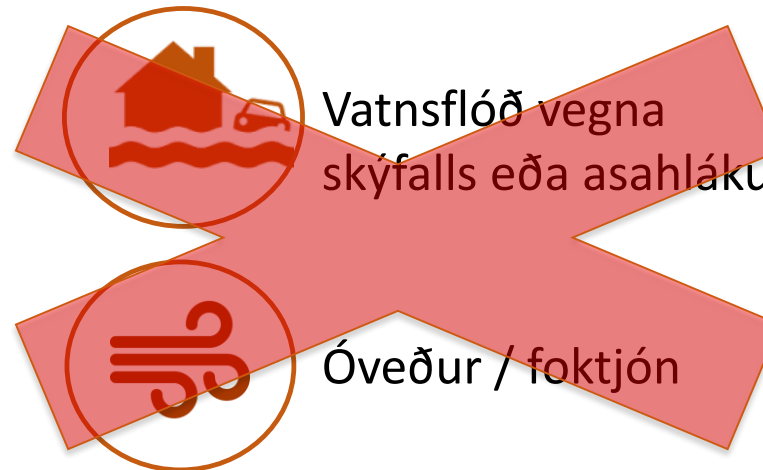
Snjóflóð

Vatns- / sjávarflóð

Skriðuföll

Vatnsflóð vegna
skýfalls eða asahláku

Óveður / fuktjón

Hvað er vátryggt hjá Náttúruhamfaratryggingu Íslands?

- Um 343 þúsund vátryggingaskírteini eru í gildi
- Heildarvirði um 12.700 milljarðar

Fasteignir

180.000 skírteini
9,2 milljarðar

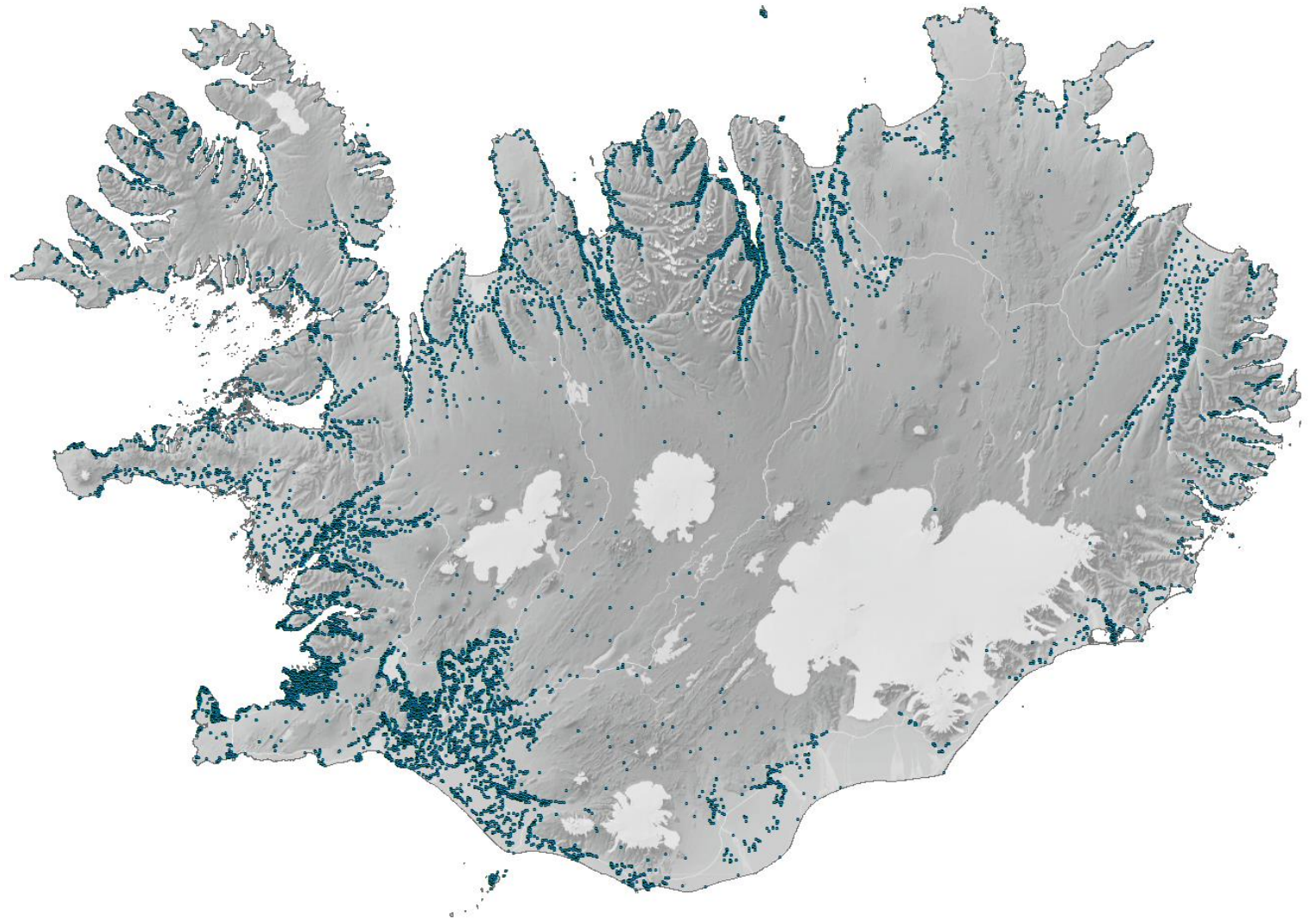
Innbú/lausafé

150.000 skírteini
2,4 milljarðar

Fasteignir og brunatryggt innbú/lausafé

Hvað er vátryggt hjá Náttúruhamfaratryggingu Íslands?

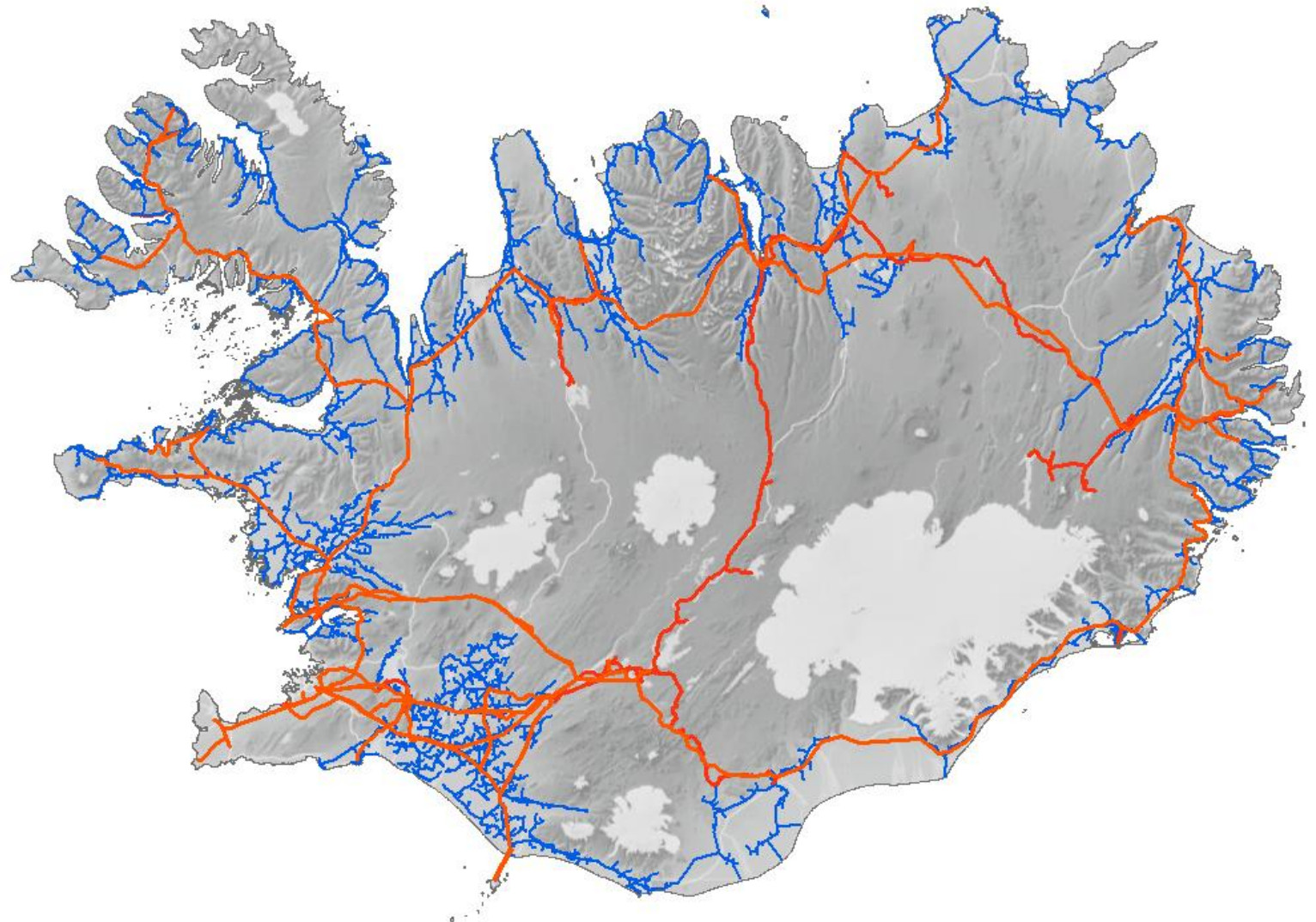
Opinber mannvirki

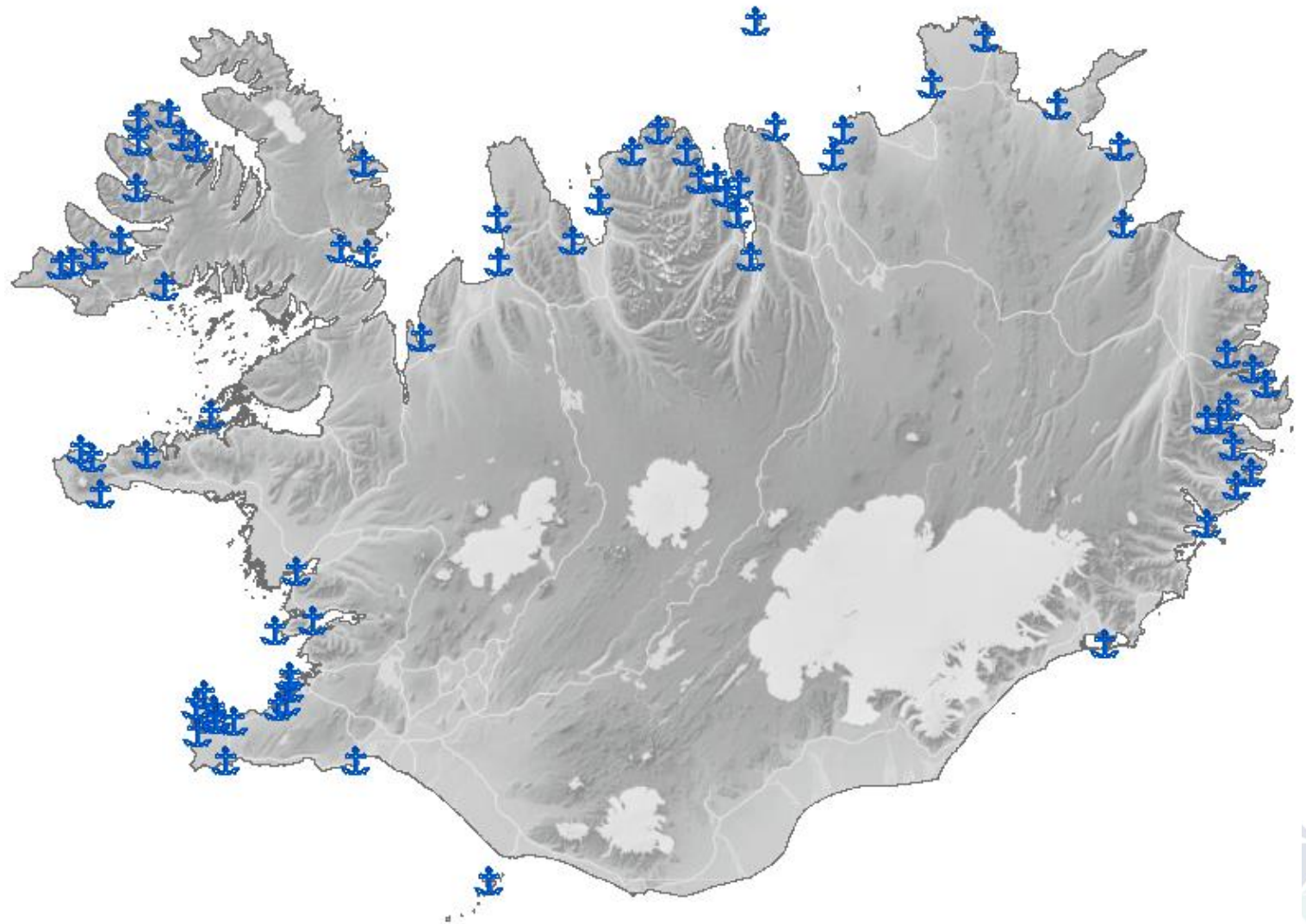
321 skírteini
938 milljarðar

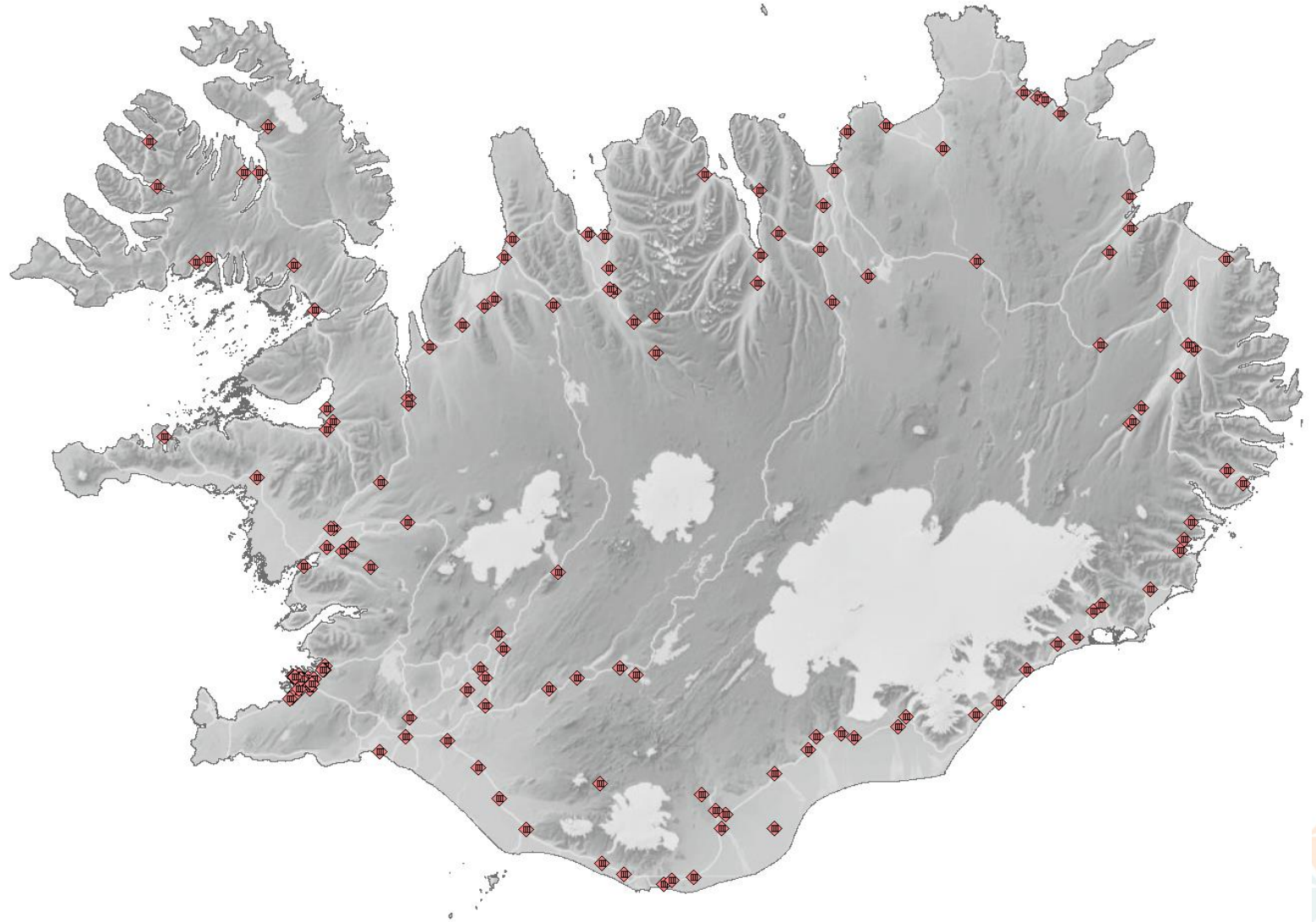
Raforkuvirki, þar á meðal dreifikerfi, stíflur og veitumannvirki

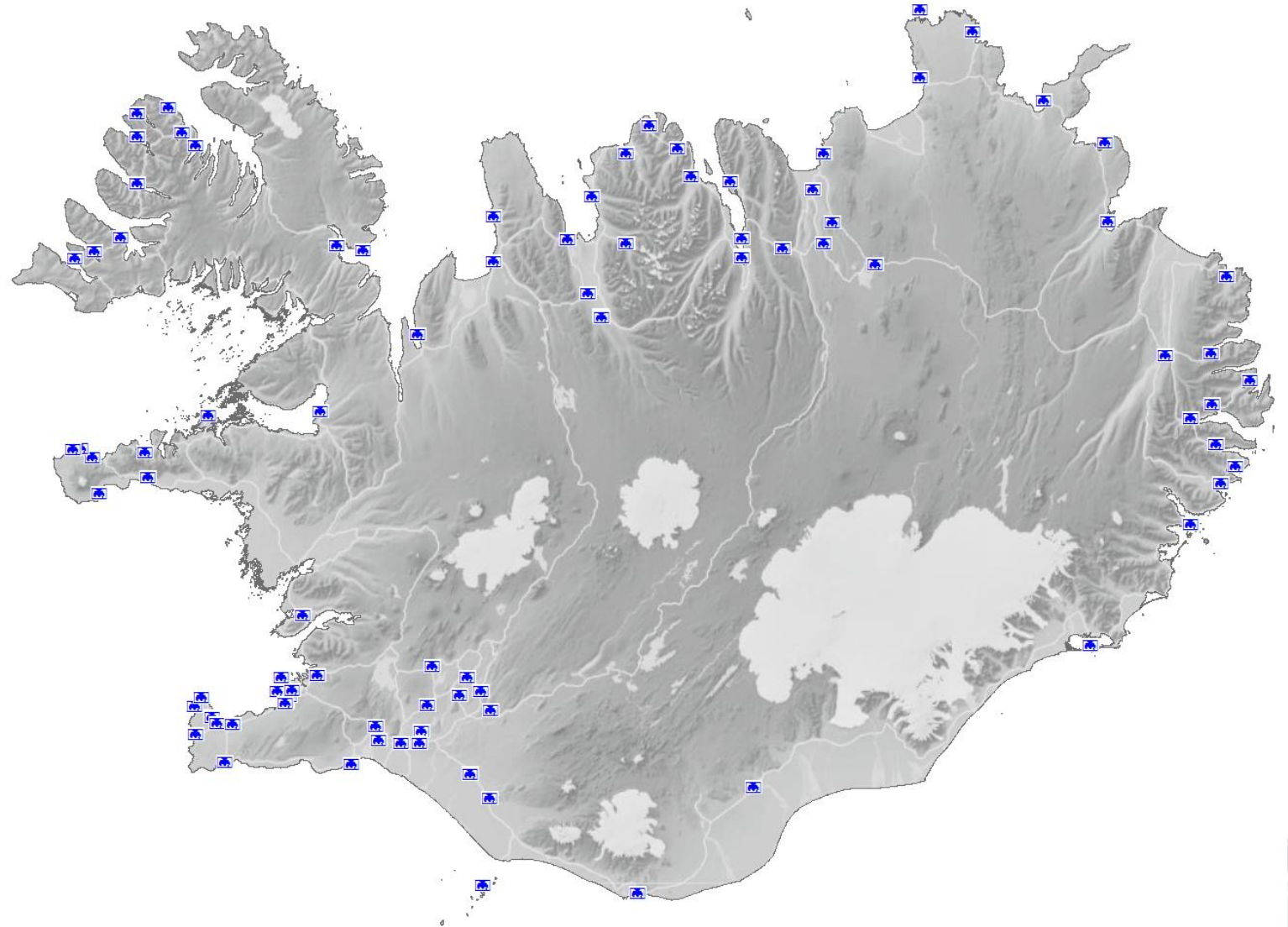
Hafnarmannvirki

Brýr lengri en 50 m.

Veitumannvirki sveitarfélaganna, vatns-, hita- og fráveitur

Forsendur fyrir váttryggingarfjárhæðum

Fasteignir

Brunabótamat
Þjóðskrá

Innbú/lausafé

Váttryggingasamningar
milli váttryggðs og
váttryggingafélags

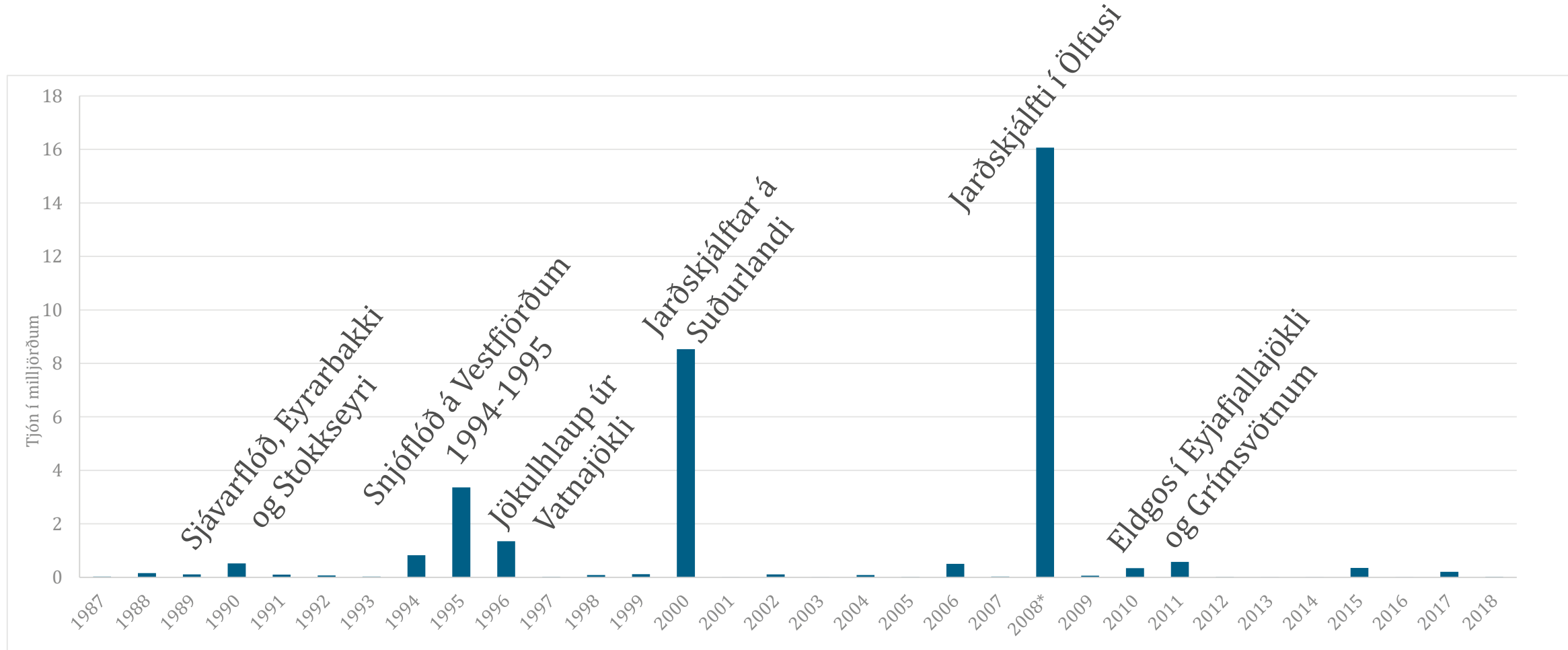
Opinber mannvirki

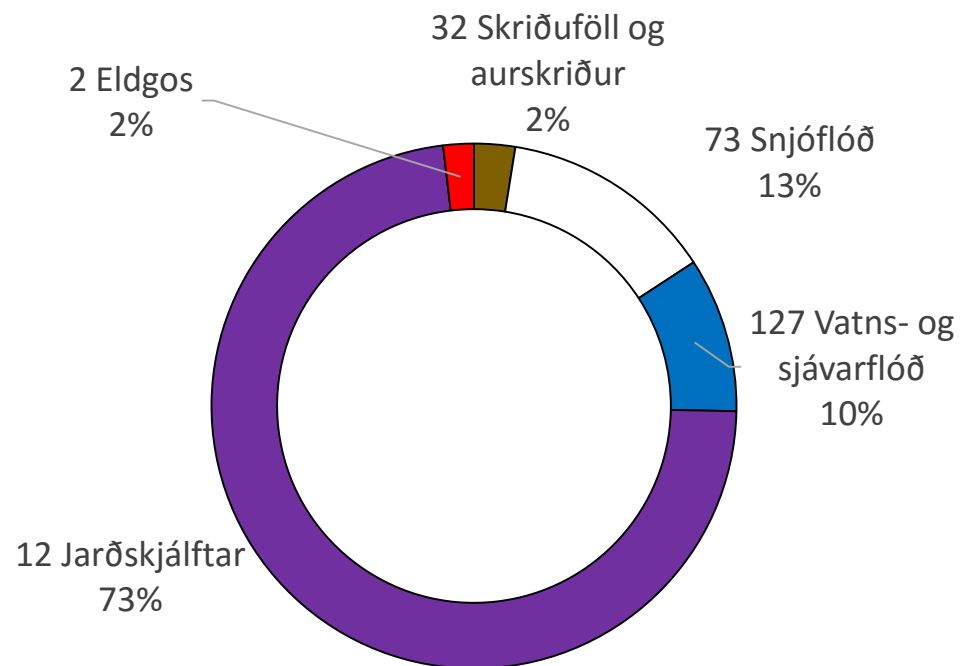
Endurstofnverð á
ábyrgð váttryggðs

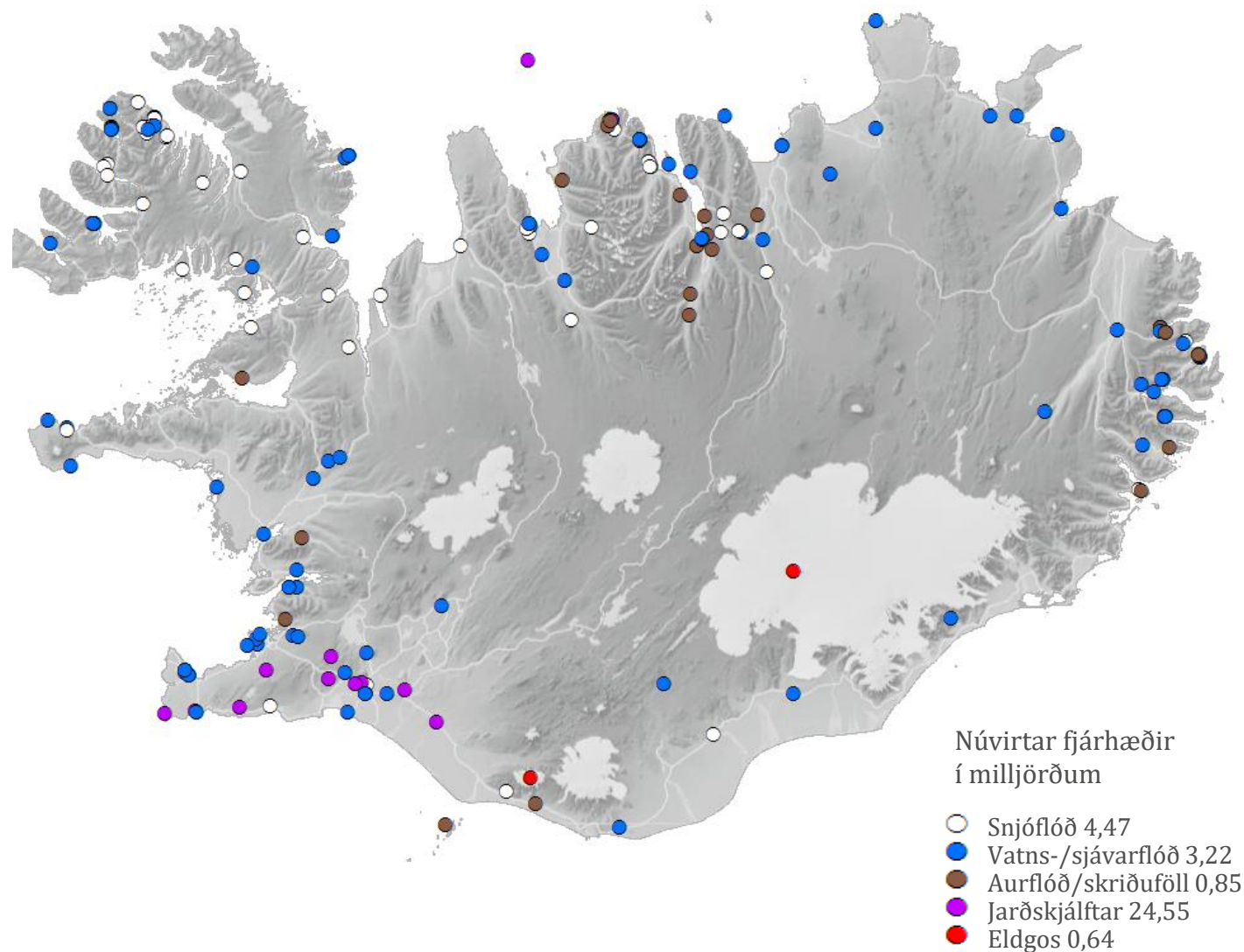
30 ára tjónasaga NTÍ telur yfir 200 atburði

246 tjónsatburðir frá 1987-2018

Meðaltjón á ári: 1.100 milljónir

Áhrif á tryggingar mannvirkja á náttúruhamfarasvæði

Veikleiki í mannvirkjum

Ófullnægjandi burðarþol
Ófullnægjandi viðahald
Afleiðingar fyrri tjónsatburða

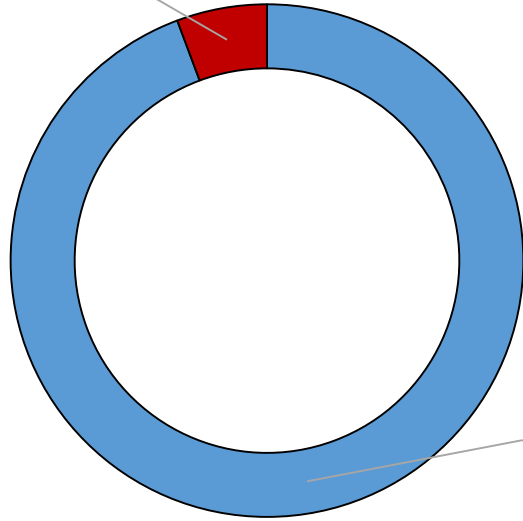
Aðsteðjandi hættu

Þekkt ásættanleg áhætta úr frá sögulegum atburðum
Óvæntir og fyrirvaralausir atburðir
Vaxandi áhætta vegna loftslagsáhrifa

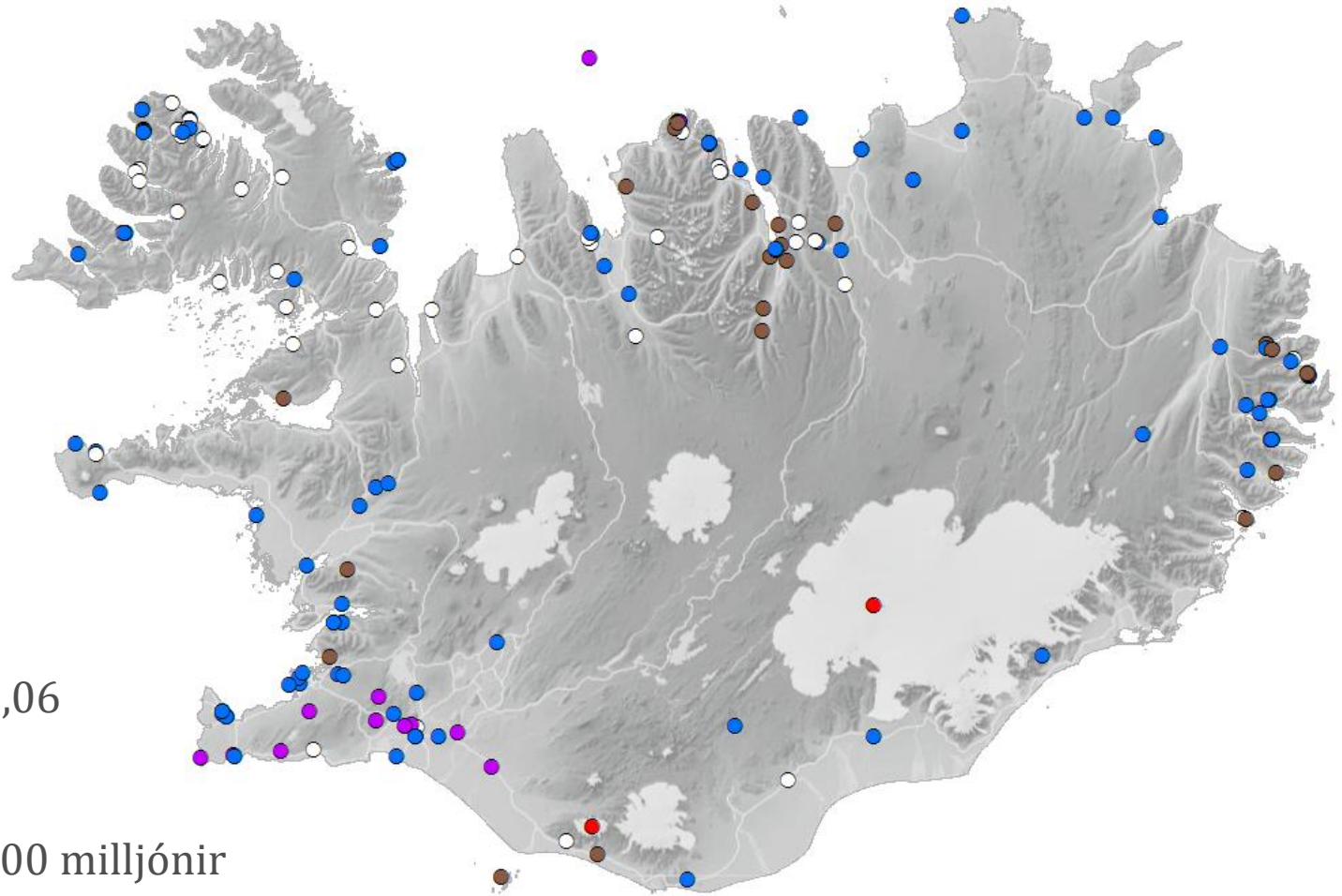

Tjónsatburðir og loftslag 1987-2018

Ekki háð
loftslagi
14
6%

Háð loftslagi
232
94%

- Meðalfjöldi atburða á ári: 8,52
- Meðalfjöldi loftlagstengdra atburða á ári: 8,06
- Árlegt meðaltjón samtals, allir atburðir 1.100 milljónir
- Árlegt meðaltjón vegna loftlagstengdra atburða: 275 milljónir (25%)

Úr lögum nr. 55/1992 um NTÍ

8. gr.

Mannvirki, sem reist er gegn banni yfirvalda eða andstætt ákvæðum í settum rétti þannig að ætla má að mannvirkinu sé af þeirri ástæðu hættara við skemmdum af náttúruhamförum en ella, er óheimilt að [náttúruhamfaratryggja] ¹⁾ hvort sem það er brunatryggt eða ekki.

16. gr.

Heimilt er að lækka bætur eða synja alveg bótakröfu:

1. Þegar hús eða annað mannvirki, sem skemmist, er reist á stað sem almennt var vitað fyrir fram að var hættulegur með tilliti til náttúruhamfara, t.d. ef mannvirki á sama stað hefur oftár en einu sinni orðið fyrir sams konar tjóni. Sama á við um lausafé sem geymt er í húsi eða öðru mannvirki við þær aðstæður sem hér greinir.

2. Þegar gerð eða viðhald húss eða annars vátryggðs hlutar er óforsvaranlegt eða andstætt fyrirmælum í settum rétti og ljóst er að tjón hefur hlotist af eða orðið víðtækara af þessum sökum.

Áhrif á tryggingar mannvirkja á náttúruhamfarasvæði

Aðsteðjandi hættu

Óásættanleg, þekkt áhætta á tilteknu svæði

Sérstakar aðgerðir á þekktum hættusvæðum

<https://architectureja.com/2015/01/avalanche-design-and-climate-change/>

Ef hönnun mannvirkja tekur mið af þeirri áhættu sem er á byggingarsvæðinu eru ekki líkur á því að beiting 8. gr. laga um NTÍ eigi við.

Við hönnun þessa húss í Californiu var t.a.m. gert ítarlegt áhættumat fyrir mestu mögulegu flóð og aurskriður og tillit tekið til þess á hönnunarstigi.

Mikilvægast að þekkja áhættur á einstökum svæðum

